

Preek Galaten 5:16-24, Romeinen 7:1-25

Broeders en zusters,

Vandaag wil ik stilstaan bij dat bekende gedeelte Galaten 5:22 over de vrucht van de Geest. Ik ben niet de eerste die er over spreekt. Als het goed is heeft u al verschillende onderdelen van die ene vrucht voorbij horen komen. Liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid en dan nu goedheid. Ik zei net al dat het gaat om één vrucht. Die ene vrucht – enkelvoud – van de Geest staat tegenover wat onze eigen wil teweegbrengt (vs. 19). In de NBG vertaling worden al deze dingen de ‘werken van het vlees’ genoemd – meervoud. En dat volgt er in vs. 19 en 20 een opsomming van allemaal niet al te fraaie eigenschappen van ons zondige ik. Omdat Galaten over één vrucht spreekt kunnen we de verschillende delen van die vrucht wel onderscheiden, maar niet scheiden. Je kunt je niet alleen inzetten voor liefde of vreugde en de andere aspecten buiten beschouwing houden. Het hoort allemaal onlosmakelijk bij elkaar.

De vrucht van de Geest is – de naam zegt het al – het werk van de Heilige Geest in je leven. Om ook maar iets van de Geest te kunnen opmerken in je leven is het dus nodig dat je de Heilige Geest ontvangen hebt. Dat wil niet zeggen dat mensen die de Heilige Geest niet ontvangen hebben niet vriendelijk kunnen zijn, maar die hele vrucht, met al die verschillende aspecten, kan alleen maar door de Geest uitgewerkt worden in je leven. Want die verschillende aspecten samen laten het karakter van de Here Jezus zien. Hij is liefde, Hij is geduldig, Hij is vriendelijk, Hij is goed en ga zo maar door. De eerste vraag is dus ook voor ons dezelfde vraag die Paulus ooit stelde aan een groepje volgelingen van Johannes de Doper in Efeze ‘Heb je de Heilige Geest ontvangen?’(Hand.19) Een vrij directe vraag en soms lijkt het wel dat die vraag voor veel mensen nog best lastig te beantwoorden is. Ik hoop niet dat u hetzelfde antwoord geeft als die mensen in Efeze. Zij hadden niet eens gehoord dat er een Heilige Geest was. Of u werkelijk de Heilige Geest ontvangen hebt hangt maar van één ding af. Hebt u de Here Jezus als Verlosser en Heer geaccepteerd, of niet. Als u gelooft in de Here Jezus dan mag u er zeker van zijn dat u de Geest ontvangen hebt. U kunt namelijk niet in de Here Jezus geloven zonder de Heilige Geest. Niemand kan zeggen dat Jezus Heer is, dan door de Heilige Geest, schrijft Paulus aan de Korintiërs (1 Kor.12:3). Volgens mij kan iedereen die vraag dus zelf beantwoorden.

Geloof u in de Here Jezus, dan heeft u de Geest ontvangen. Hebt u voor uw verlossing niet uw vertrouwen op de Here Jezus gesteld, dan heeft u de Geest ook niet ontvangen.

Nu zegt onze tekst in Galaten 5 dat 'goedheid' een aspect van de vrucht van de Geest is. En daarom zou goedheid het leven van een christen moeten tekenen. En toch zegt Paulus in dat andere Schriftgedeelte wat we hebben gelezen (Rom.7:18) *"ik wil het goede wel, maar het goede doen kan ik niet. Wat ik verlang te doen, het goede laat ik na, wat ik wil vermijden, het kwade, dat doe ik."*

Romeinen 7 is een ingewikkeld tekstgedeelte. Want over wie heeft Paulus het hier eigenlijk. Over zichzelf? En als dat zo is, heeft hij het dan over zichzelf voordat hij tot geloof kwam, of is die ervaring *'ik verlang goed te doen, maar het goede doen kan ik niet'* ook nu, nu hij christen is en de Heilige Geest ontvangen heeft, nog steeds werkelijkheid in zijn leven? Een vraag die niet zo heel makkelijk te beantwoorden is. Ik herinner me dat ik tijdens mijn theologiestudie een heel boek heb moeten lezen over deze ene vraag: over wie heeft Paulus het hier?

Als we Romeinen 7 doorlezen dat valt meteen op dat door Paulus er een duidelijk verschil wordt gemaakt tussen het leven onder de wet en het leven daarna. In het begin van het hoofdstuk wordt een vergelijking gemaakt met het huwelijk. Een man en vrouw zijn als zij trouwen door de wet voor het leven aan elkaar verbonden. Die verbintenis mag niet verbroken worden. Die wet wordt pas verbroken als één van beide partners overlijdt. Als je partner is overleden dan ben je vrij om te hertrouwen en val je dus niet meer onder de wet die je aan je voormalige huwelijkspartner bond. Op dezelfde manier waren de mensen aan de wet gebonden. Je zou kunnen zeggen: de mens had een ongelukkig huwelijk met de wet. Dat kon nooit geluk en eeuwig leven brengen. Want de zonde groeide maar door. In dat 'ongelukkige huwelijk' met de wet werd de zondige mens meer en meer met zichzelf geconfronteerd. Steeds werd hem een spiegel voorgehouden en realiseerde de mens zijn eigen onvolkomenheden.

Maar net zoals door de dood van een van de huwelijkspartners een einde komt aan de wettige verplichtingen die bij het huwelijk horen, zo komt er ook door de dood een eind aan dat ongelukkige huwelijk van de mens en de wet. De dood van wie? De dood van Christus. Als gelovige ben je met Christus gestorven, schrijft Paulus. En

door die dood kwam er een eind aan dat huwelijk. Je bent niet meer gebonden aan de wet. Je bent vrij om je aan een ander te binden. En wel aan de Here Jezus Christus. Was de wet dan slecht? De binding aan de wet brengt immers ongeluk; brengt zelfs de dood, de eeuwige dood. Nee, de wet is beslist niet slecht. Het slechte is, dat jij niet in staat bent de wet perfect te volbrengen. Als je dat wel kon, had je de Here Jezus niet nodig. En dan was het geen ongelukkig maar een gelukkig huwelijk met de wet geweest. Een huwelijk, dat je eeuwig geluk en eeuwig leven opleverde. Is de wet slecht, omdat je die niet perfect kunt naleven? Welnee, die wet van God is prima. Wij mensen waren bedoeld om in dat huwelijk met de wet vrucht te dragen, maar we lieten ons leiden door onze eigen hartstochten. Dat lag niet aan de wet maar aan onszelf! We konden niet anders. Door de omgang met het absoluut goede wordt je je meer en meer bewust van het kwade in jezelf.

En dat wat de wet, hoewel de wet goed was, niet kon bewerken, heeft God tot stand gebracht door de Heilige Geest. Dankzij de dood van de Here Jezus zijn we vrij van ons 'huwelijk' met de wet en zijn we een nieuwe verbintenis aangegaan en behoren we de Here Jezus toe. En wat in ons eerste huwelijk absoluut onmogelijk was, nl. vrucht dragen, wordt nu mogelijk. Als Paulus dus zegt dat hij ernaar verlangt het goede te doen, maar dan toch het slechte doet, dan heeft hij het naar mijn mening in de eerste plaats over het leven onder de wet. Zeg maar, tijdens zijn vorige huwelijk. Toen we onder de wet waren konden we niet anders. We waren slaaf van de zonde. De zonde heerste in ons leven. En door de wet, die goed was, werden we steeds weer met onze tekortkomingen geconfronteerd. Maar nu we tot geloof zijn gekomen in de Here Jezus is er wezenlijk iets veranderd. We horen een andere bruidegom toe. De Here Jezus Christus. En dat is een gigantische verandering. In de eerste plaats is dat een verandering qua positie. God brengt ons over vanuit de duisternis naar het licht. Door het geloof ben je een kind van God geworden. God ziet je nu aan in Christus. Als Hij naar ons kijkt ziet Hij als het ware de Here Jezus zelf. Een perfect mens, zonder zonde. Dus de grootste verandering is wel vanuit het perspectief van God. Hij heeft jouw zonden van je afgenomen en op Zijn Zoon gelegd. Als God dus naar u of jou kijkt dan ziet Hij een mens zonder zonde! Maar betekent dat dat je niet meer zondigt? Nee. Je zondige natuur is nog steeds aanwezig. En ook die ervaring van het goede willen doen en daarin te mislukken is ook vaak een ervaring die christenen niet zo maar kwijt zijn. Het gebeurt ons vaker dan ons lief is, dat we weer

toegeven en dingen doen die we zo graag zouden nalaten. Maar wil dat dan zeggen dat er alleen iets veranderd is in het perspectief vanuit God gezien? Of is er ook iets veranderd in onszelf nu we gestorven zijn voor dat slechte huwelijk met de wet en een nieuwe relatie zijn aangegaan met de Here Jezus. Of gebeurt nu simpelweg weer hetzelfde? De wet is heilig en goed en zodoende een spiegel voor ons waardoor we onze zondige aard leerden kennen. Op dezelfde manier is ook de Here Jezus heilig en goed en zodoende een spiegel voor ons waardoor we opnieuw geconfronteerd worden met onze zondige aard. Met andere woorden, dankzij de Here Jezus ontvangen we vergeving van de zonden en hebben we geen schuld meer, maar verder zijn we gedoemd om tot onze laatste snik te blijven zondigen en pas straks als Jezus terugkomt, zullen we definitief van onze zonden verlost zijn. Stil maar wacht maar alles wordt nieuw..... Is het zo?

Veel gelovigen denken dat. We hebben vanuit onze calvinistische opvoeding meegekregen dat we zondig zijn. En het kost ons niet eens moeite om het te geloven. Velen herinneren zich de regels uit de catechismus dat we 'verdorven zijn en onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad'. En toch vergeten we dan wat. Want de catechismus zegt het prima, maar wij mensen hebben alleen de helft maar onthouden. We zijn inderdaad geneigd tot alle kwaad tenzij we door Gods Geest worden wedergeboren. Zo zegt de catechismus het ook. Wie wedergeboren is, is niet alleen geneigd tot kwaad, maar ook tot goed. Hij heeft de Heilige Geest ontvangen. En wie de Geest ontvangen heeft, verandert. Langzaam maar zeker wordt je een ander mens. Dan moet u Romeinen 8:12 maar eens nalezen. *Broeders en zusters, we hoeven ons niet langer te laten leiden door onze eigen wil. Als u dat wel doet, zult u zeker sterven. Als u echter uw zondige wil doodt door de Geest, zult u leven. Allen die door de Geest van God worden geleid, zijn kinderen van God. U hebt de Geest niet ontvangen om opnieuw als slaven in angst te leven, u hebt de Geest ontvangen om Gods kinderen te zijn....*

Is dat makkelijk? Nee...helemaal niet. Dat is worstelen. Als ik dat zou ontkennen, zou ik vanmorgen heel wat mensen in de kou laten staan, en mezelf ook. Want voor ieder van ons geldt dat 'ie nog last heeft van zijn zondige ik. Persoonlijk kan ik me wel eens opwinden over christenen die doen alsof dat allemaal al passé is. Alsof de hemel op aarde al is aangebroken. Alsof er sinds het ontvangen van de Heilige Geest de zonde geen enkele rol meer speelt in je leven. Als we elkaar dat gaan wijs

maken in de gemeente dan houden we onszelf voor de gek en onze broeders en zusters ook. Dan gaat er een sfeer ontstaan waarin we met elkaar de vrome schijn ophouden. Er is dan geen ruimte meer om open en eerlijk over je worstelingen te praten. Je geloofstwifels houdt je wel achter je kiezen, want o wee, als ze denken dat ik nog een tweederangs christen ben. En als je worstelt met een bepaalde zonde dan praat je daar niet over. Want je denkt de enige te zijn. Al die anderen zijn zo 'in de Heer'. Daar kun jij als worstelaar niet aan tippen.

Maar omdat de realiteit van de zonde ons nog steeds parten speelt moeten we ook niet de fout maken te denken dat er geen groei mogelijk is. Dan ontken je de helft van het verlossingswerk van de Here Jezus. Hij is niet alleen gekomen om ons te verlossen van onze zonden. Hij is ook gekomen om ons een nieuw leven te geven. Als we de Geest ontvangen zijn we niet alleen qua positie een nieuwe schepping. We mogen ook groeien en zo worden wat we in Gods ogen al zijn.

In de bijbel wordt onderscheid gemaakt tussen het 'reeds' en het 'nog niet'. Je bent reeds een kind van God. Je hebt reeds vergeving van zonden. En God ziet je als heilig, als een nieuwe schepping. En tegelijkertijd is dat iets wat je moet worden. Je mag groeien in heiliging en vernieuwing. Je bent nog niet wat je zou moeten zijn. Je mag daar naar toe groeien. En die groei is een proces. En daarom spreekt Galaten 5 ook over een vrucht. Een vrucht groeit. Een vrucht groeit alleen als hij verbonden is aan de tak. Een vrucht ontvangt het leven van de boom waaraan hij verbonden is. En het mooie is dat die vrucht daar niets voor hoeft te doen. Hij hoeft alleen maar aan die tak te blijven zitten. De groei komt dan vanzelf.

Als wij verlangen naar geestelijke groei in liefde, blijdschap, vrede, goedheid en al die dingen waar Galaten 5 over spreekt, dan moeten we ons niet gaan inspannen om deze eigenschappen zichtbaar te maken. Dan zul je waarschijnlijk hopeloos teleurgesteld raken in jezelf. Wat je dan doet is zelf vrucht voortbrengen. Dan wordt het de vrucht van jou. En er staat nadrukkelijk dat het de vrucht van de Geest is. Wij moeten ons niet richten op de vrucht van de Geest, maar op de gever van de vrucht. Als we gaan leven in verbondenheid met de Here God, die met zijn Geest in ons woont en werkt dan zal de vrucht vanzelf gaan groeien. Zoals een vrucht aan de takken van de boom groeien mag, zo mogen wij groeien als we in verbinding met God staan.

En wie zo leeft, afgestemd op de Heilige Geest verandert. Niet in een keer, maar langzaam maar zeker.

We hebben net gehoord dat we onze zondige wil moeten doden door de Geest. Hoe doe je dat nou. Blijkbaar is je zondige wil niet vanzelf dood. Het feit dat je tot geloof komt en de Heilige Geest ontvangt wil dus niet zeggen dat je meteen van je zondige ik af bent. Dat zondige ik kun je blijven voeden of je kunt het laten afsterven. Wie z'n zondige ik voedt, door telkens weer toe te geven aan verleidingen blokkeert zodoende de groei. Dan moet je niet verwachten dat de vrucht van de Geest zichtbaar wordt in je leven. Je zondige ik doden wil zeggen dat je jezelf voedt met die dingen die horen bij het nieuwe leven. Het leven met God en de Here Jezus. En zo wordt je als het ware besmet door datgene waar je mee omgaat. Wij kennen het gezegde: slechte omgang bederft goede zeden. Zou het tegenovergestelde ook niet waar zijn? Goede omgang bederft slechte zeden.

Eén van de eigenschappen die genoemd wordt in Galaten 5:22 is goedheid. Een eigenschap die hoort bij God zelf. Niemand is goed dan God alleen, zei Jezus al. Uit onszelf zal er niet veel van die goedheid zichtbaar zijn in ons leven. Maar als we de goede God laten zorgen, als we met Hem verbonden zijn, dan zal er meer en meer van zijn goedheid zichtbaar worden in ons leven. Zullen we die verbondenheid met Hem blijven zoeken?

Het ga je goed.

Amen.

April 2010
G.P. Hartkamp
Wapenveld